

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/63/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1516202344
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 08. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lýdia Gálisová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2025:1516202344.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

25Co/63/2024

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a členov senátu JUDr. Márie Malíkovej a Mgr. Mareka Janigloša v právnej veci žalobkyne: Poľnohospodárska Pôda s.r.o., so sídlom Sibírska 55, Bratislava, IČO: 44 138 369, proti žalovanému: A. B., narodený XX.XX.XXXX, bytom C. XX, D., zastúpenému: BIZOŇ & PARTNERS, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Laurinská 4, Bratislava, IČO: 36 833 533, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 28.mája 2019 pod č. k. 9C/118/2016-233 takto

rozhodol:

25Co/63/2024

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
- II. Žalovaný má voči žalobkyňi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.
- III. Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

25Co/63/2024

1.1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol. Žalovanému priznal voči žalobkyňi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd samostatným uznesením. V dôvodoch písomného rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa po zmene žaloby domáhala určenia, že bola výlučnou vlastníčkou nehnuteľnosti ku dňu jej vyvlastnenia. Poukázal na všeobecne známu skutočnosť, že vláda Slovenskej republiky uznesením z 08.07.2015 č. 401/2015 schválila návrh na vydanie osvedčenia o významnej investícii. Stavba sa týka aj spornej nehnuteľnosti. Okresnému úradu Nitra bola 22.07.2015 doručená žiadosť Ministerstva hospodárstva SR z 20.07.2015 o zápis predkupného práva štátu, prílohou ktorej bol uvedený zoznam pozemkov podľa katastrálnych území, na ktorých je potrebné vykonať zápis predkupného práva štátu a osvedčenie o tom, že stavba „Vybudovanie strategického parku“ je významnou investíciou a jej uskutočnenie je vo verejnom záujme. Uvedená žiadosť bola zaevidovaná pod sp. zn. Z 5113/2015. Medzi žalobkyňou ako kupujúcou

a žalovaným ako predávajúcim bola dňa 07.07.2015 uzatvorená kúpna zmluva, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v kat. úz. E., obec E., F. D., zapísanej Okresným úradom Nitra, katastrálny odbor, na LV č. XXXX, parcely registra „C“ evidované na mape určeného operátu, parc. č. XXXX, druh pozemku: orná pôda o výmere 1324 m² za kúpnu cenu 1 324 eur. Žalovaný od zmluvy neodstúpil. Na základe zmluvy Okresný úrad Nitra, katastrálny odbor rozhodol o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností v prospech žalobkyne. Prokurátor Okresnej prokuratúry Nitra podal proti tomuto rozhodnutiu protest z dôvodu, že Okresný úrad Nitra neprihliadol na existenciu zákonného predkupného práva štátu. Táto skutočnosť mala vplyv na povolenie vkladu, predkupné právo bolo účastníkmi zmluvy obídene, čo spôsobilo absolútnu neplatnosť kúpnej zmluvy. Okresný úrad Nitra protestu prokurátora rozhodnutím z 05.11.2015 č. UP 67/2015-9 vyhovel a rozhodnutie o povolení vkladu zrušil. Žalobkyňa podala proti rozhodnutiu odvolanie. Okresný úrad Nitra, odbor opravných prostriedkov, referát katastra nehnuteľností rozhodnutím z 15.01.2016 č. UPO 22/2015-4To, OU- NR-OOP-2016/003372-4 k: Pd 261/15/4403-2, V 5458/2015 odvolanie zamietol a rozhodnutie z 05.11.2015 potvrdil. Žalobkyňa podala na Krajský súd v Nitre žalobu o preskúmanie rozhodnutia z 15.01.2016, ktoré konanie sa vedie pod sp. zn. 11 S/I 8/2016. Najvyšší súd SR rozsudkom č. k. 10Sžrk/8/2017 zo dňa 19.06.2018 kasačnú sťažnosť zamietol s odôvodnením, že v danom prípade nenastala absolútna neplatnosť právneho úkonu - predmetnej zmluvy o prevode nehnuteľnosti, pretože podmienky platnosti sa skúmajú vždy ku dňu uzavretia zmluvy. V čase uzavretia zmluvy neexistovala právna úprava brániaca realizácii predmetu zmluvy. Táto situácia nastala dodatočne, po uzavretí zmluvy, ale v čase pred rozhodnutím o vklade. Kasačný súd ďalej konštatoval, že okresný úrad je povinný skúmať, či do rozhodnutia o povolení vkladu nenastali skutkové alebo právne zmeny, ktoré by bránili vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Správny orgán musí rešpektovať platný a účinný právny stav vyplývajúci i z právnych predpisov, ktoré nadobudnú účinnosť k času jeho rozhodovania, a ktoré nepravou retroaktivitou zasahujú do právneho vzťahu. Kasačný súd uvedenú situáciu hodnotí ako dodatočnú právnu nemožnosť plnenia, ktorá objektívne nastala pred rozhodnutím o vklade. Zákonné predkupné právo na základe § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z. z. spôsobuje s účinkom nepravej retroaktivity dodatočnú právnu nemožnosť plnenia zmluvy o prevode nehnuteľnosti, na ktorú skutočnosť správny orgán rozhodujúci o návrhu na vklad je podľa § 31 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. povinný prihliadať. Správny orgán bol povinný skúmať, či bol rešpektovaný § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z. z., teda či bola predmetná nehnuteľnosť prednostne ponúknutá štátu. Na základe kúpnej zmluvy č. 30203/4728/2015/Lužianky/007/3461 uzatvorenej medzi žalovaným ako predávajúcim a spoločnosťou MH Invest, s.r.o., ako kupujúcim, zverejnenej v Centrálnom registri zmlúv dňa 26.04.2016, došlo k prevodu vlastníckeho práva k pozemku na spoločnosť MH Invest, s.r.o. za kúpnu cenu 20 005,64 eura. Na základe kúpnej zmluvy č. 20160027 uzatvorenej medzi MH Invest, s.r.o. ako predávajúcim a spoločnosťou MH Invest II, s.r.o., ako kupujúcim, zverejnenej v Centrálnom registri zmlúv dňa 21.06.2016, došlo k prevodu vlastníckeho práva k pozemku na spoločnosť MH Invest II, s.r.o., prevádzaná parcela bola v zmluve označená už ako ostatná plocha. Právoplatnosťou rozhodnutia Okresného úradu Nitra, odbor výstavby a bytovej politiky č. OU-NR.OVBP2-2016/032185-53 zo dňa 18.08.2016 došlo okrem iného k vyvlastneniu pozemkov v prospech spoločnosti MH Invest s.r.o. na účel „Vybudovania strategického parku“, kat. úz. G., H., I., E., H., J. s tým, že časť náhrady za vyvlastnenie uhradí spoločnosť MH Invest, s.r.o. na účet spoločnosti MH Invest II, s.r.o. a časť do súdnej úschovy, pretože na súde prebieha konanie týkajúce sa určenia vlastníckeho práva k tejto nehnuteľnosti. Toto rozhodnutie bolo potvrdené rozhodnutím Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR zo dňa 10.10.2016, č. 24929/2016/B624-SV/64203/To. Žalobkyňa podala na Krajský súd v Nitre žalobu o preskúmanie rozhodnutia, ktoré konanie sa vedie pod sp. zn. 11S/259/2016. Doposiaľ nebolo skončené. Na Okresnom súde Nitra sa pod sp. zn. 12U/4/2016 vedie konanie, v ktorom vyvlastiteľ zložil do súdnej úschovy peňažnú náhradu za vyvlastnenie, ktorú súd prijal, ale doposiaľ nevyplatil príjemcovi. Ďalej uviedol, že z výpisu z listu vlastníctva č. XXXX vyplýva, že výlučným vlastníkom nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v kat. úz. E., obec E., okres Nitra, parcely registra „C“ evidovanej na katastrálnej mape, parc. č. XXXX, druh pozemku: ostatná plocha o výmere 1324 m² je spoločnosť Jaguar Land Rover Slovakia s.r.o..

1.2. Na daný skutkový stav aplikoval ustanovenia § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku, § 228 ods. 2 Civilného sporového poriadku, § 133 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 6 ods. 6 zákona č. 282/2015 Z. z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 575 ods. 1 Občianskeho zákonníka a uviedol, že pri určovacej žalobe skúmal naliehavý právny záujem na danom určení. Dospel k záveru, že žalobkyňa má naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Je nesporné, že do úschovy na súde bola na základe rozhodnutia správneho orgánu zložená časť náhrady za vyvlastnenie sporného pozemku podľa

§ 6 ods. 6 zákona č. 282/2015 Z. z. Táto náhrada bola súdom prijatá a preto žalobkyňa nemôže žalovať o plnenie. Pretože náhrada nebola doposiaľ vyplatená a určenie jej príjemcu je závislé od výsledku tohto konania, má žalobkyňa naliehavý právny záujem na určení, že bola ku dňu vyvlastnenia pozemku jeho vlastníčkou. Ďalej konštatoval, že v konaní bolo sporné, či žalovaný, ktorý nie je vlastníkom pozemku, pretože pozemok predal po začatí konania spoločnosti MH Invest, s.r.o., je pasívne vecne legitimovaný. Žalobkyňa navrhla súčasne s podaním žaloby, aby do katastra nehnuteľností bola zapísaná poznámka o tomto súdnom konaní (ktorá poznámka bola následne do katastra zapísaná ešte pred prevodom sporného pozemku na spoločnosť MH Invest, s.r.o.) bol by výrok o určení vecného práva k tejto nehnuteľnosti záväzný podľa § 228 ods. 2 CSP aj pre tretie osoby. Vzhľadom na uvedené dospel k názoru, že žalovaný je v tomto spore pasívne vecne legitimovaný.

1.3. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že rozhodnutie správneho orgánu o povolení vkladu vlastníckeho práva v prospech žalobkyne na základe spornej kúpnej zmluvy uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 07.05.2015 bolo po vyhovení protestu prokurátora právoplatne zrušené. Toto rozhodnutie bolo preskúmané v odvolacom konaní, jeho zákonnosť bola preskúmaná v konaní na správnom súde a rovnako na kasačnom súde. V konaní nebolo sporné a bolo aj všeobecne známe, že pred ďalším rozhodnutím správneho orgánu o návrhu na vklad vlastníckeho práva na základe tejto kúpnej zmluvy vzniklo štátu predkupné právo k spornému pozemku priamo zo zákona dňom schválenia návrhu na vydanie osvedčenia o významnej investícii vládou 08.07.2015. Zmluvná voľnosť žalovaného ako vlastníka pozemku, ku ktorému sa viazalo predkupné právo štátu podľa § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z. z. sa tým priamo zo zákona obmedzila. Žalovaný bol povinný ponúknuť pozemok prednostne štátu. Kasačný súd konštatoval, že v prípade ak po uzavretí kúpnej zmluvy a pred rozhodnutím správneho orgánu o návrhu na vklad vlastníckeho práva vzniklo štátu predkupné právo, je správny orgán povinný na predkupné právo prihliadať. Uvedená skutočnosť nespôsobuje neplatnosť zmluvy, ale bráni jej realizácii a tým nastáva dodatočná nemožnosť dohodnutého plnenia. Pretože plnenie dohodnuté v kúpnej zmluve zo dňa 07.07.2015 sa stalo po vzniku záväzku nemožným, povinnosť žalovaného plniť tak zanikla podľa § 575 ods. 1 Občianskeho zákonníka a tým zanikol aj tento záväzok. Žalovaný zodpovedá žalobkyni iba za prípadnú škodu a bezdôvodné obohatenie, ktoré však žalobkyňa v konaní od žalovaného nepožaduje. Pretože záväzok zo spornej kúpnej zmluvy zanikol pred rozhodnutím správneho orgánu o návrhu žalobkyne na vklad vlastníckeho práva v jej prospech na základe kúpnej zmluvy, nemohla žalobkyňa na základe zmluvy nikdy nadobudnúť vlastnícke právo k spornému pozemku. Nemôže byť vlastníčkou ani ku dňu vyvlastnenia pozemku. Preto žalobu zamietol a ďalšími námietkami strán sporu sa z dôvodu hospodárnosti nezaoberal. Nevykonal dokazovanie navrhnuté na ich preukázanie. Na úspech žalobkyne v spore nemôže mať z uvedeného dôvodu vplyv ani výsledok prebiehajúcich správnych konaní, ktoré neboli doposiaľ skončené.

1.4. O trovách konania rozhodol podľa § 255 CSP, § 262 ods. 1 CSP, § 262 ods. 2 CSP tak, že žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, nakoľko mal vo veci plný úspech. Dôvody hodné osobitného zreteľa s poukazom na ust. § 257 CSP u strán sporu, ani v okolnostiach zistené neboli. Aplikácia ust. § 257 CSP z dôvodu, ktorý uviedla právna zástupkyňa žalobkyne na pojednávaní, nie je v danom prípade opodstatnená.

2. Žalobkyňa podala proti rozsudku odvolanie. Odvolanie zdôvodnila z odvolacích dôvodov podľa ustanovenia § 365 ods. 1 Zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) písm. b) Zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) - súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a písm. h) rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Nesprávny procesný postup súdu namietala v nedostatku odôvodnenia rozhodnutia. V časti, kde sa súd čiastočne zaoberal konkrétnymi skutkovými okolnosťami, tieto nesprávne právne posúdil.

2.1. Citovala z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 2 M Cdo 4/2009 vykladajúceho pojem nesprávneho právneho posúdenia veci, publikované rozhodnutie ZSP 57/2001, § 575 ods. 1, 2, 3 Zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 3 ods. 5, 7 Zákona o niektorých opatreniach a bod 25. rozsudku. Namietala, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal s právnou úpravou predkupného práva a odcitoval len právne závery kasačného súdu. Vôbec nevenoval pozornosť rozhodným skutočnostiam a otázke, aké právne následky sú v zmysle hmotnoprávných predpisov spojené s porušením predkupného práva štátu, ktoré navyše v čase uzatvorenia zmluvy neexistovalo. Rozhodnutie je v tejto časti nepreskúmateľné. V časti, keď skutkový stav subsumoval pod dodatočnú nemožnosť plnenia, vec nesprávne právne posúdil. Jeho právny názor vychádzal z rozhodnutí kasačného súdu. Rozhodnutie kasačného súdu (rovnako ako i rozhodnutia kasačného

súdu v obdobných veciach) boli napadnuté ústavnou sťažnosťou, kde bola namietaná arbitrárnosť rozhodnutia, porušenie práva na spravodlivý proces, porušenie princípu rovnosti v právnych vzťahoch, porušenie zákonného práva vlastníť majetok a porušenie legitímnych očakávaní účastníkov správneho konania. Bez ohľadu na rozhodnutia kasačného súdu sa vôbec nezaoberal kogentnou úpravou a účelom predkupného práva. Citovala ustanovenie § 603 OZ, § 853 OZ, z ktorých vyplýva obsah a oprávnenia z predkupného práva. Uviedla, že zákon explicitne upravuje inštitút predkupného práva. Zákon o niektorých opatreniach neobsahuje osobitnú úpravu, hovorí len o okamihu vzniku predkupného práva. Osobitne neupravuje obsah a oprávnenia s týmto právom spojené. Ďalej citovala ustanovenie § 3 ods. 5 Zákona o niektorých opatreniach a uviedla, že predkupné právo je inštitútom komplexne upraveným v Občianskom zákonníku (rovnako ako dodatočná nemožnosť plnenia) a to kogentnými normami. Bez vysporiadania sa s kogentnými ustanoveniami upravujúcimi obsah a nároky spojené s porušením predkupného práva nie je možné dospieť k záveru, že sa v danom prípade jedná o dodatočnú nemožnosť plnenia. Pojmové znaky nemožnosti plnenia a následky nemožnosti plnenia sú upravené v ustanovení § 575 OZ. Predkupné právo upravené v ustanoveniach § 602 a nasl. OZ možno označiť za všeobecnú právnu úpravu predkupného práva a použiteľnú všade tam, kde zákonom ustanovené predkupné právo neobsahuje osobitnú právnu úpravu, je zmluvným predkupným právom. Z dôvodu subsidiárnej použiteľnosti tohto ustanovenia budú tieto ustanovenia aplikovateľné aj na prípady zákonného predkupného práva, napríklad predkupného práva podielových spoluvlastníkov podľa § 140 OZ. Zákonné predkupné právo (okrem zákonného predkupného práva spoluvlastníkov, ktoré je upravené v OZ) je predmetom úpravy osobitných predpisov (Zákona o niektorých opatreniach ale i napr. Zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu). Dodatočná (právna) nemožnosť nastáva v prípade splnenia zákonom stanovených podmienok, teda na základe právneho predpisu, ktorý subjektu zakazuje také správanie, na ktoré by bol v zmysle právneho úkonu povinný. Nemôže sa jednať o také správanie (resp. konanie), ktoré možno odvrátiť inými spôsobilými prostriedkami. Dôležitou skutočnosťou je, že predkupné právo štátu zostáva zachované aj voči nadobúdateľovi. Súd sa tak odchýlil od zákonných ustanovení, že poprel ich základný význam a účel.

2.2. Ďalej uviedla, že principiálnou podmienkou dodatočnej nemožnosti plnenia je jej trvalý charakter. Neprichádza do úvahy, aby záväzok zanikol z dôvodu prechodnej nemožnosti plnenia a následne sa obnovil po odpadnutí solučnej prekážky. Nemôže obstať záver, že keďže si štát uplatnil predkupné právo, je táto prekážka trvalá, nakoľko štát si mohol uplatniť predkupné právo len v dôsledku nezákonných rozhodnutí správnych orgánov, ktoré sú aktuálne predmetom prieskumu Ústavného súdu (podľa Uznesenia ÚS sp. zn. HI. ÚS 421/2018-13 zo dňa 13.11.2018 boli dve zo sťažností spojené na spoločné konanie pod sp. zn. Rvp 1579/2018.) V závere dodala, že v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka pri porušení predkupného práva pripadá do úvahy relatívna neplatnosť právneho úkonu podľa ustanovenia § 40a OZ (predkupné právo však v posudzovanom prípade v čase uzatvorenia zmluvy ešte neexistovalo, vzniklo až dňa 8.7.2015), ktoré predpokladá, že oprávnený subjekt (štát) by sa musel neplatnosti dovoliť, čo v tomto prípade neurobil. Ďalšou možnosťou, čo Občiansky zákonník pripúšťa, je možnosť oprávnenej osoby (štátu) domáhať sa predaja nehnuteľnosti od nadobúdateľa za takú sumu za akú ju nadobudol nadobúdateľ, t.j. 1 324 eur. V posudzovanom prípade však štát nadobudol pozemok po tom, čo správny orgán vkladové konanie zastavil z dôvodu, že právny úkon posúdil ako úkon absolútne neplatný. Následne si štát „uplatnil“ predkupné právo voči pôvodnému predávajúcemu (žalovanému), avšak už za sumu 20 005,64 eura. Na základe uvedeného mala za to, že prvoinštančný súd vec nesprávne právne posúdil, keď dospel k záveru, že nastala dodatočná nemožnosť plnenia, v dôsledku čoho nemohla byť vlastníčkou v čase vyvlastnenia.

2.3. V závere namietala rozhodnutie v časti náhrady trov konania, že aplikácia ustanovenia § 257 CSP nie je opodstatnená. Záver súdu považovala za arbitrárny a nepreskúmateľný. Prípadné porušenie predkupného práva nemôže byť posudzované na ťarchu kupujúceho t.j. žalobkyne. Podanie žaloby bolo zapríčinené správaním žalovaného. Kúpnu cenu za pozemok jej nevrátil a následne ho predal štátu. Bola mu vyplatená ďalšia kúpna cena. Zmena právneho predpisu, resp. vydanie uznesenia vlády, nemôže byť posudzované jej na ťarchu. Tretím osobám sa stalo predkupné právo štátu známym až po jeho zápise do katastra nehnuteľností. Súd vec nesprávne posúdil, keď rozhodol o priznaní náhrady trov žalovanému a nezohľadnil špecifické okolnosti prejednávanej veci, ktoré sú dôvodmi hodnými osobitného zreteľa podľa ustanovenia § 257 CSP. Navrhla, aby Krajský súd v Nitre vydal uznesenie ktorým zrušuje rozsudok Okresného súdu v Nitre sp. zn. 9C/118/2016-233 zo dňa 28.5.2019 a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Žalobkyňa má právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

3. Žalovaný podal písomné vyjadrenie k odvolaniu. Stotožnil sa s procesným postupom a právnymi názormi súdu prvej inštancie. Poukázal na priebeh predaja pozemku, zrušenie rozhodnutia o povolení vkladu vlastníckeho práva žalobkyne a predkupného práva štátu, ktoré bol povinný rešpektovať, pretože inak by mu pozemok vyvlastnili. V závere poukázal na rozhodnutia Okresného súdu Nitra, ktorý žaloby žalobkyne zamietol pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na danom určení. Rozsudok navrhol ako vecne správny potvrdiť a uplatnil si náhradu trov konania.

4. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) v rozsudku z 18. novembra 2020 č. k. 25Co/100/2020-292 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému proti žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Rozsudok súdu prvej inštancie považoval vo výroku za vecne správny, ale z iných právnych dôvodov, konštatoval nedostatok naliehavého právneho záujmu žalobkyne na požadovanom určení, pretože v prípade jej úspechu v konaní by nedošlo k zmene vlastníka nehnuteľnosti, ktorý je v súčasnej dobe zapísaný na liste vlastníctva. Žalobkyňa sa tohto určenia nedomáhala, žiadala určiť vlastnícke právo iba ku dňu vyvlastnenia. Vlastnícke právo pritom nemožno určiť do minulosti. Keďže náhrada za vyvlastnenú nehnuteľnosť bola zložená do úschovy na súde, súd prvej inštancie mal skúmať naliehavý právny záujem na danom určení v súvislosti so zloženou zálohou. Pretože sú peniaze v súdnej úschove, mal súd prvej inštancie skúmať postup súdu v konaní o súdnych úschovách, ktoré je v upravené v § 333 a nasl. zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) (v zmysle § 359 CMP sa v konaní o súdnych úschovách postupuje analogicky ako pri notárskych úschovách). V ustanovení § 335 CMP je upravené konanie o námietkach proti vydaniu predmetu notárskej úschovy zloženej na účely splnenia záväzku. Ide o samostatnú časť konania, v ktorej súd nariaďuje pojednávanie za účelom zistenia oprávnenej osoby na vydanie predmetu úschovy, ak si jej vyplatenie uplatňuje. Žalobkyňa tak neosvedčila naliehavý právny záujem na danom určení aj z toho dôvodu, že sa môže nároku domáhať v konaní o úschovách.

5. NS SR na dovolanie žalobkyne uznesením zo dňa 29.06.2022 pod č.k. I Cdo 230/2021- 400 rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uvedol, že žalobkyňa v rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP namietala nepredvídateľnosť a prekvapivosť rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj jeho nepreskúmateľnosť a nesprávne právne posúdenie otázky existencie naliehavého právneho záujmu. Civilný sporový poriadok v ustanovení § 382 ustanovuje, že ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany konania, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili. Zo spisu vyplýva, že súd prvej inštancie žalobu žalobkyne zamietol z dôvodu dodatočnej nemožnosti plnenia kúpnej zmluvy o predaji nehnuteľnosti uzatvorenej medzi sporovými stranami, pričom naliehavý právny záujem žalobkyne na určení jej vlastníckeho práva k nehnuteľnosti považoval za daný. Odvolací súd síce rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil, avšak z dôvodu absencie naliehavého právneho záujmu žalobkyne na požadovanom určení, pretože v prípade jej úspechu v konaní by nedošlo k zmene vlastníka nehnuteľnosti, ktorý je v súčasnej dobe zapísaný na liste vlastníctva. Odvolací súd zároveň poukázal na ustanovenia CMP o konaní vo veciach notárskych úschov, ktoré sa primerane aplikujú aj na konanie o súdnych úschovách a uvedol, že žalobkyňa neosvedčila naliehavý právny záujem na danom určení aj z toho dôvodu, že sa môže nároku domáhať v konaní o úschovách. Odvolací súd bez doručenia výzvy stranám sporu, teda bez splnenia osobitného druhu tzv. manu dukčnej povinnosti založil svoje rozhodnutie na iných, nových právnych dôvodoch než súd prvej inštancie a takýmto nesprávnym postupom došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a znemožneniu práva procesnej strany, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Vzhľadom k zisteniu, že v konaní došlo k procesným vadám podľa § 420 písm. f) CSP, ktorá skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne, rozsudok odvolacieho súdu uznesením zrušil (§ 449 ods. 1 C. s. p.) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP). S prihliadnutím na dôvod zrušenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu sa najvyšší súd nezaoberal ďalšími, v dovolaní namietanými vadami.

6. Na základe rozhodnutia najvyššieho súdu odvolací súd rozsudkom z 25. januára 2023 pod e.k. 25Co/87/2022-451 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a rozhodol aj o trovách konania. V dôvodoch rozhodnutia zotrval na svojom stanovisku nedostatku naliehavého právneho záujmu na danom určení, pretože žalobkyňa sa domáhala urenenia vlastníckeho práva do minulosti a jeho urenením

by nedošlo k zmene vlastníctva. Doplnil dôvody nedostatku naliehavého právneho záujmu na danom ureení s poukazom na notársku úschovu, ktoré neboli rozhodujúce pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na danom ureení.

7. NS SR v zrušujúcom uznesení zo dňa 14.08.2024 pod č.k. 3 Cdo/27/2024 - 551 zaoberajúc sa dôvodnosťou dovolania, spravodlivým súdnym procesom, v závere uviedol, že odvolací súd sa po prvom zrušujúcom uznesení po doplnení vyjadrení strán sporu ich vyjadreniami nezaoberal. Poukázal na vyjadrenie žalobkyne z 28.11.2022, v ktorom namietala, že pokiaľ by neprebíhali konania, v ktorých sa rieši vlastníctvo k vyvlastneným pozemkom, nebol by daný dôvod na postup vyvlastniteľa smerujúci k úschove náhrady na súde, nepovinnosť preukazovať naliehavý právny záujem, ak vyplýva z osobitného predpisu. Uviedol, že odvolací súd žalobkyňu odkázal na samostatné konanie vo veciach notárskych úschov, a k tejto otázke sa vyjadril len okrajovo a nedostatočne.

8. Zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu sa vec dostala do štádia odvolacieho konania proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 28.mája 2019 pod č.k. 9C/118/2016-233. Obsah rozhodnutia odvolací súd konštatoval v bode 1. rozsudku, odvolanie žalobkyne v bode 2. a vyjadrenie žalovaného v bode 3.

9. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ialej len „CSP“), po preskúmaní napadnutého rozsudku, konania, ktoré mu predchádzalo a odvolania žalobkyne pod3a § 363 a § 365 ods. 1 CSP, súc viazaný dôvodmi a rozsahom tohto odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 CSP), skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie pod3a § 383 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania pod3a § 385 ods. 1 CSP, vec prejednal s verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je opodstatnené a dôvodné, preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie pod3a § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

10. Pod3a § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

11. Pod3a ods. 2 tohto ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožouje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ialšie dôvody.

12. Ustanovením § 387 CSP je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie a to po skutkovej ako aj právnej stránke; ak sa odvolací súd eo i len eiastoene nestotožní s týmito závermi, neprichádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia. Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvej inštancie, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvej inštancie, môže ho iba dopaoať v tom zmysle, že závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvej inštancie. Odvolací súd musí odpovedať na podstatné a právne dôvody odvolania a nemôže sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplniť ialšie dôvody.

13. Odvolací súd v zmysle § 380 ods. 1 CSP, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania, sa plne stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie, nako3ko bola jeho argumentácia vecne správna, objektívna, presvedeivá a v neposlednom rade v súlade s judikatúrou Najvyššieho súdu SR. Prieskumná einnosť odvolacieho súdu zahaoa tak hmotnoprávnu, ako aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zrete3om k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania (ktoré úeastník môže meniť a dopaoať len do uplynutia odvolacej lehoty). Odvolate3 v podanom odvolaní fakticky svojím dispozícným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej einnosti odvolacieho súdu. Ustanovenie § 380 ods. 2 CSP vymedzuje výnimky, kedy odvolací súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania. Ide o výnimky len vo vz?ahu k rozsahu podaného odvolania, prieom dôvodmi podaného odvolania je odvolací súd viazaný vždy. Na vady konania pred súdom prvého stupoa prihladne odvolací súd len vtedy, ak mali za následok nesprávne

rozhodnutie vo veci. To znamená, že pokiaľ sa v konaní pred súdom prvého stupňa síce vyskytli vady, ale ktoré nemali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, potom odvolací súd na tieto vady neprihliadne.

14. Súd prvej inštancie založil svoj právny názor na preukázanie naliehavého právneho záujmu na danom určení, pretože do úschovy boli zložené peniaze za vyvlastnenie. Žalobkyňa nemôže podať žalobu o plnenie, určenie príjemcu je závislé od výsledku tohto konania. Žalobu zamietol pre dodatočnú nemožnosť plnenia.

15. Odvolací súd zotrúval na svojom právnom závere nedostatku naliehavého právneho záujmu na danom určení z dôvodu nemožnosti určenia vlastníckeho práva do minulosti, neodstránenie nesúladu so zápisom terajšieho vlastníka na liste vlastníctva a doplnil ho konaním o úschovách. Svoj právny názor o nedostatku naliehavého právneho záujmu na danom určení prehodnotil s poukazom na závery rozhodnutia ÚS SR II.ÚS 482/2021 zo dňa 1.6.2022.

16. Ústavný súd v rozhodnutí uviedol: „V tomto kontexte je potrebné na okraj dodať, že sťažovateľka jasne deklarovala, že dôvod, pre ktorý sa domáha ureenia svojho vlastníckeho práva ku dou vyvlastnenia, je ten, že na základe ureovacieho rozsudku v jej prospech jej môže súd z úschovy vydať náhradu za vyvlastnenie. Argument odvolacieho súdu, že sťažovateľka nesleduje zosúladenie zápisu vo verejnom registri so skutočným stavom, ale vyplatenie náhrady za vyvlastnenie, ktorého sa môže domáhať žalobou o plnenie, nie je dostatočne odôvodnený, pokiaľ súd neuvedie, o akú žalobu o plnenie má ísť? (v prejednávanej veci tak, že v rámci tejto žaloby o plnenie bude možné bez ujmy na právach dotknutých osôb prejudiciálne vyriešiť otázku vlastníckeho práva ku dou vyvlastnenia, ktorá je rozhodná pre posúdenie aj súčasných právnych vzťahov – práva na vyplatenie náhrady za vyvlastnenie). Z odôvodnenia musí totiž vyplývať, ktorý iný spôsob súdnej ochrany súd uprednostuje pred ureovacou žalobou a z akého dôvodu. Inak je neprejudicovanie ureovacej žaloby nedostatočne odôvodnené. V tomto kontexte sa ureovacia žaloba javí ako spôsobilá vyriešiť spornú právnu otázku – kto bol vlastníkom nehnuteľnosti ku dou jej vyvlastnenia, a teda komu sa má vyplatiť náhrada za vyvlastnenie zložená do úschovy súdu. A naopak, ústavnému súdu sa javí žaloba o plnenie ako problematická, keďže náhrada za vyvlastnenie už uhradená bola – do úschovy súdu. Treba dodať, že Okresný súd Nitra uznesením e. k. 18U/4/2016 z 10. decembra 2020 návrhu sťažovateľky na vydanie predmetu úschovy nevyhovet z dôvodu, že naielej trvá právna neistota pri posudzovaní toho, komu nárok na vyvlastovacia náhradu patrí (body 9 a 10 odôvodnenia uznesenia okresného súdu). Nie je správny ani záver odvolacieho súdu, že sťažovateľka sa môže prípadne domáhať ureenia „komu tvrdená náhrada za vyvlastnenie patrí“ (bod 14 rozsudku krajského súdu). Pri ureovacích žalobách je vždy potrebné žiadať o ureenie, že ureité konkrétne právo patrí ureitej konkrétnej osobe. Nemôže teda ponechať na súd, nech si vyberie, komu právo patrí, ale musí tvrdiť ureitú konkrétnu možnosť ureenia práva ureitej konkrétnej osoby (pozri K., G. Právny záujem v civilnom sporovom konaní. In: L., M. (ed). Žalobné právo. Zborník z medzinárodného vedeckého kongresu Trnavské právnické dni 2020, Trnava : Právnická fakulta TU v Trnave, TYPI UNIVERSITATIS TYRNAVIENSIS, 2020, s. 229, dostupné aj online). Možno dodať, že zo žiadneho ustanovenia ani judikatúry nevyplýva, že naliehavý právny záujem je daný nevyhnutne len v situácii, ak sa ureovacím výrokom sleduje zosúladenie zápisu vo verejnom registri a skutočného stavu; je to totiž len jeden z možných prípadov, keď je naliehavý právny záujem daný, avšak nie jediný. Je pravdou, že otázka naliehavého právneho záujmu, teda potreba ureovacieho rozsudku, sa skúma vo vzťahu k aktuálnemu právnomu stavu, resp. k aktuálnej právnej neistote, eo však nebráni ani minulému ureeniu, pokiaľ má toto minulé ureenie význam aj pre súčasné právne vzťahy. Argumentovať gramatickým easom právnej normy, teda tým, že zákon hovorí o tom, „ei tu právo je alebo nie je“, a nie o tom „ei tu právo bolo alebo nebolo“, je v rozpore s úeelom naliehavého právneho záujmu, ale aj všeobecne v rozpore s právom na súdnu ochranu, ktorú sú súdy povinné poskytnúť osobe, ktorá sa nao obrátila. Ústavný súd je oboznámený s tým, že obmedzenie ureenia do minulosti sa objavilo aj v slovenskej judikatúre (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu e. k. 2 Cdo 32/98 a e. k. 2 Cdo 131/2006), avšak argumentáciu o paušálnej nemožnosti ureenia minulej udalosti považuje nesprávnu a nevyplývajúcu zo žiadneho zákonného ustanovenia. Prístup pripúšťajúci aj ureenie nieeoého minulého potom korešponduje aj s nemeckým prístupom pripúšťajúcim ako predmet ureenia aj minulý právny vzťah, pokiaľ z neho vyplývajú právne následky pre súčasné alebo budúce právne postavenie, ak existuje súčasný záujem na ureení minulého právneho vzťahu [Foerste, U., In: G., K., N., W. a kol. Zivilprozessordnung mit Gerichtsverfassungsgesetz. Kommentar, 18. vydanie, Verlag Franz Vahlen, Mníchov, 2021, s. 904, ROSENBERG L., SCHWAB, K. H., GOTTWALD, P. Zivilprozessrecht. 16. Aufl. München: C. H. Beck, 2004, § 90, marg. e. 16., rozhodnutia nemeckých súdov napr. BGH NJW-RR 2016, 1404, Rn 13; BAG NJW 2020, 1613, Rn 13). Ureenie minulého vzťahu

ahu nevyplýva ani česká doktrína (B. I. in E., P. a kol. Obeanský soudní oád (§ 1 až 250l). Praha : O. M., 2016, s. 326) a česká súdna prax (ako príklad ureenia minulej právnej skutočnosti sa uvádza ureenie, že poruete3 bol ku dou svojej smrti vlastníkom veci (R 61/01), resp. že bol členom družstva alebo nájomcom bytu (SoJ 103/07, NS CR 29 Cdo 208/2005)]. Súd by sa teda mali dôkladne zaoberať otázkou, či sa sťažovateľka neobracia na súd bezdôvodne, či rozsudok odstráni jej právnu neistotu a ak je toho názoru, že sťažovateľka má iné možnosti ochrany, z odôvodnenia rozhodnutia musí jasne vyplývať, ktorá iná možnosť právnej ochrany má mať pred ureovacou žalobou prednosť.“ Z uvedeného vyplýva, že za ureitých okolností možno ureiť vlastnícke právo spätne.

17. V priebehu konania Okresný súd Nitra uznesením zo dňa 31.10.2023 pod e.k. 12U/4/2016-900 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre zo dňa 12.08.2024 pod e.k. 25CoD/2/2024-964 rozhodol o vydaní predmetu úschovy vo výške 1 682 830,02 eura príjemcovi-spoločenosti MH Invest II, s.r.o. so sídlom Trnavská cesta 100, Bratislava do 3 dní od právoplatnosti uznesenia. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 26.09.2024. K vyplateniu došlo 21.1.2024. Súd žiadosti spoločnosti Po3nohospodárska pôda s.r.o. o vydanie predmetu úschovy zo dňa 12.06.2020 nevyhovel. Žalobkyni boli doručené rozhodnutia. Odvolací súd preto vyzval žalobkyou na vyjadrenie k naliehavému právnemu záujmu na danom ureení vlastníckeho práva. Výzvu prevzala 29.05.2025. Na výzvu súdu nereagovala. Odvolací súd oznámil stranám, že vo veci bude prihliadať na citované rozhodnutia, ktoré sú mu známe z jeho rozhodovacej einnosti.

18. Za danej situácie musel odvolací súd posúdiť otázku naliehavého právneho záujmu na danom ureení z dôvodu vydanie predmetu úschovy spoločnosti MH Invest II, s.r.o. a nevyhoveniu žiadosti žalobkyne o vydanie predmetu úschovy. Obsah žaloby nie je tvorený výlučne žalobným návrhom (petitum), ale aj rozhodujúcimi skutkovými tvrdeniami - opísaním skutkového deja (causa petendi). Súd je viazaný petitom žaloby po obsahovej stránke a tento petit je potrebné vykladať v súvislosti so skutkovými tvrdeniami v žalobe. Súd má skúmať celý obsah podanej žaloby, nielen samotný žalobný návrh, (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 25. novembra 2020, sp. zn. 7Cdo/268/2019, publikované ako judikát R 14/2021). V odôvodnení tohto rozhodnutia dovolací súd konštatoval, že pri riešení procesnej prípustnosti žaloby podľa § 137 písm. c) CSP a/alebo podľa § 137 písm. d) CSP je nutné zaoberať sa otázkou, z akého právneho vzťahu žalobkyoa vyvodzuje v konaní oou uplatovaný nárok (t.j. predmet konania), následne tento vzťah dôsledne analyzovať a nakoniec správne vyhodnotiť a posúdiť po právnej stránke. Za účelom zabezpečenia podkladov, nevyhnutných pre tento postup, ukladá zákon žalobkyni povinnosť uviesť vždy už v žalobe rozhodujúce skutočnosti. Tie majú súdu umožniť, aby daný právny vzťah a z neho vyvodzovaný nárok analyzoval a právne kvalifikoval z aspektov významných tak pre posúdenie rôznych otázok procesnej povahy (napr. obsah žaloby, právomoc, príslušnosť, procesná subjektivita), ako aj pre prípadné posúdenie vecí samej. Žalobkyoa je povinná svoj nárok skutkovo vymedziť, nemusí ho však právne vyhodnotiť a zdôvodniť (ak ho predsa len v žalobe právne posúdiť, súd daným posúdením nie je viazaný). Je totiž vecou súdu, aby v zmysle zásady „iura novit curia“ podal právnu kvalifikáciu uplatovaného nároku. Pre analýzu právneho vzťahu strán a posúdenie jeho povahy z hľadiska obsahu žaloby na prejednanie a rozhodnutie o nároku, ktorý žalobkyoa vyvodzuje z tohto právneho vzťahu, je tak rozhodujúce obsahové hľadisko, teda akú povahu majú práva a povinnosti strán tvoriace obsah právneho vzťahu (5Cdo/120/2017).

19. Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp.zn. 4Cdo/35/2019 argumentoval, že predmetom civilného procesu je procesný nárok, ktorý je tvorený predmetom nároku (petitum) a základom nároku, ktorý tvoria právne významné skutočnosti, na ktorých sa zakladá žalobný návrh. Účelom civilného procesu je spory riešiť (rozhodovať ich) a prinášať spravodlivosť, a nie ich odmietať (teda „nesúdiť“) cez rôzne arbitrárne procedurálne rituály. Sudca by sa vždy mal v prvom rade zaoberať materiálnym predmetom sporu, lebo len preto sa vec dostala na súd, aby sa rozhodlo o hmotnom práve. Aj Európsky súd pre ľudské práva zo zásady iura novit curia vyvodzuje, že táto zásada neslúži na odôvodnenie príčin brániacich mu zaoberať sa meritom veci, ale oprávnenie prekvalifikovať predloženú sťažnosť (návrh) tak, aby ju vecne preskúmal aj vtedy, ak by ho úzkoprsé a formalistické ponímanie sťažnosti malo priviesť k jej odmietnutiu z formálnych príčin pre nedostatky sťažnosti; označuje sa totiž za pána právnej charakteristiky faktov sporu, a preto môže sám od seba rozhodnúť tak, že meritórne preskúma sťažnosť sťažovateľa podľa čl. 8 dohovoru (Solomakhin c. Ukrajina z 15. marca 2012, sťažnosť e. 24429/03). Pri posudzovaní naliehavého právneho záujmu má súd skúmať to, či žalobkyoa ureovací rozsudok skutočne potrebuje a či tento ureovací rozsudok je spôsobilý odstrániť stav právnej neistoty žalobkyne. Účelom naliehavého právneho záujmu je pripustiť vecné prejednanie len takej ureovacej žaloby, ktorá bude mať pre žalobkyou význam, čím sa sleduje to, aby bola súdna ochrana poskytovaná rozumne. Z odôvodnenia rozhodnutia, ktorým by bola zamietnutá ureovacia žaloba z

dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu, musí vyplývať aj to, ktorý iný spôsob súdnej ochrany súd uprednostuje pred podanou ureovacou žalobou (nález Ústavného súdu II. ÚS 482/2021 z 01. 06. 2022).

20. Žalobca má naliehavý právny záujem na ureení, ei tu právo je alebo nie je podľa ustanovenia § 137 písm. c) CSP) vtedy, ak je ureovacia žaloba schopná odstrániť existujúcu neistotu medzi stranami sporu a poskytnúť pevný základ pre ich právny vzťah, za predpokladu, že túto neistotu nie je možné odstrániť iným prostriedkom ochrany práv. (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 11. decembra 2019, sp. zn. 2ObdoV/11/2019, publikovaný ako judikát R 47/2020). V nadväznosti na skutkový stav rozhodovanej veci je zrejmé, že žalobkyňa nemá k dispozícii žalobu na plnenie (napr. žalobu na zmluvné plnenie, žalobu o náhradu škody). Mohla by sa domáhať nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. Subjekt, ktorému bola vyplatená náhrada za vyvlastnenie je odlišným subjektom na strane žalovaného ako v tomto konaní o ureenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Jediným prípustným prostriedkom ochrany jej subjektívnych práv je práve podaná ureovacia žaloba. Ureovací žalobný návrh tak predstavuje vhodný a správne zvolený nástroj ochrany jej práva. Odvolací súd preto dospel k záveru o preukázaní naliehavého právneho záujmu na danom ureení. Preto sa ialej zaoberal meritom veci a rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil poukazujúc na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 6Sžrk/3/2018 z 18. mája 2018, ktorý bol publikovaný v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 54/2018 s právnou vetou: „Zmluvná voľnosť vlastníkov pozemkov, ku ktorým sa viaže zákonné predkupné právo štátu (§ 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov), je obmedzená priamo zo zákona, a teda vlastníci dotknutých pozemkov sú povinní v prípade ich zamýšľaného predaja tieto prednostne ponúknuť na kúpu štátu. Neprihliadnutie katastrálneho úradu v konaní o povolenie vkladu vlastníckeho práva z kúpnej zmluvy do katastra nehnuteľností na existenciu inštitútu zákonného predkupného práva štátu, ktoré obmedzuje zmluvnú voľnosť povinného subjektu, je v rozpore s účelom a cieľmi zákona č. 175/1999 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a porušením zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov, a to i vtedy, ak predkupné právo štátu vzniklo ex lege až po uzavretí kúpnej zmluvy, ktorá je predmetom konania o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností“. Najvyšší súd uviedol, že účelom konania o návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností je kontrola dodržania zákonných podmienok pri nakladaní s nehnuteľnosťami. Zjednodušene možno povedať, že okresný úrad má vo vkladovom konaní skúmať platnosť zmluvy, zmluvnú voľnosť a oprávnenie prevodcu nakladať s nehnuteľnosťou. Nakoľko je okresný úrad povinný zistiť presne a úplne skutkový stav veci, prihliada aj na iné skutkové a právne skutočnosti, ktoré môžu mať vplyv na povolenie vkladu. Okresný úrad posudzuje uvedené skutočnosti ku dňu vydania rozhodnutia o návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Z uvedeného vyplýva, že okresný úrad skúma, či po uzavretí zmluvy do rozhodnutia o povolení vkladu nenastali skutkové alebo právne zmeny, ktoré by bránili vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. V prejednávanej veci je sporným, či predkupné právo štátu podľa § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z. z., ktoré vzniklo po uzavretí kúpnej zmluvy, je skutočnosťou, ktorá mohla mať vplyv na povolenie vkladu. Vzhľadom na právnu podstatu predkupného práva vo všeobecnosti a účel sledovaný zákonom č. 175/1999 Z. z. dospel kasačný súd k záveru, že zmluvná voľnosť vlastníka pozemku, ku ktorému sa viaže predkupné právo štátu podľa § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z. z., je obmedzená priamo zo zákona, a teda vlastníci dotknutých pozemkov sú povinní v prípade ich zamýšľaného predaja prednostne ponúknuť tieto pozemky na kúpu štátu. Neprihliadnutie okresného úradu v konaní o povolenie vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na existenciu predkupného práva štátu podľa § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z. z., obmedzujúceho zmluvnú voľnosť povinného z tohto predkupného práva pri zamýšľanom prevode dotknutej nehnuteľnosti, ako na skutočnosť, ktorá má vplyv na povolenie vkladu, je podľa kasačného súdu v rozpore s účelom a cieľmi zákona č. 175/1999 Z. z. a porušením § 31 ods. 1 katastrálneho zákona. Uvedené platí aj vtedy, ak predkupné právo štátu vzniklo až po uzavretí kúpnej zmluvy, ktorá je predmetom konania o povolení vkladu, keď okresný úrad je povinný skúmať, či po uzavretí zmluvy do rozhodnutia o povolení vkladu nenastali skutkové alebo právne zmeny, ktoré by bránili vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Dovolací súd tak uzatvára, že dovolaním napadnutý rozsudok závisel od posúdenia právnej otázky (s určujúcim významom pre rozhodnutie odvolacieho súdu o dodatočnej nemožnosti plnenia v dôsledku vzniku predkupného práva štátu), ktorá bola už ustálenou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu vyriešená

(ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú ako judikáty publikované v Zbierke stanovisk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pozri sp. zn. 3Cdo/6/2017, 3Cdo/158/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 6Cdo/21/2017, 6Cdo/129/2017, 8Cdo/33/2017) a ktorú odvolací súd posúdil presne v intenciách rozsudku najvyššieho súdu publikovaného v Zbierke stanovisk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako R 54/2018. Dovolací súd preto v súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom, ktorého prípustnosť dovolateľ odvodzoval od toho, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP) konštatuje irelevantnosť jeho právnej argumentácie v celom rozsahu. Odvolací súd totiž o nastolenej právnej otázke (s meritórnym významom pre jeho rozhodnutie) rozhodol v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu a teda napadnutým rozhodnutím nedošlo ani k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP).

21. Rozsudkom sp. zn. 3Sžrk/5/2017 zo dňa 30.05.2018 Najvyšší súd Slovenskej republiky zamietol kasačnú sťažnosť sťažovateľa (pôvodne žalobcu) proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, ktorým zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ktorým bolo potvrdené prvostupňové rozhodnutie Okresného úradu Nitra o vyhovení protestu Okresnej prokuratúry Nitra a rozhodnutie o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností zrušil. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uviedol, že „podľa § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z. z. na pozemok a stavby na území, na ktorom sa má realizovať významná investícia podľa § 1 ods. 3, vzniká zo zákona predkupné právo štátu do schválenia návrhu na vydanie osvedčenia o významnej investícii vládou. Vzhľadom na právnu podstatu predkupného práva vo všeobecnosti a účel sledovaný zákonom č. 175/1999 Z. z., ktorým je zjednodušenie usporiadania vlastníckych vzťahov potrebných na prípravu stavieb, ktoré sú významnou investíciou z hľadiska celého hospodárstva Slovenskej republiky dospel kasačný súd k záveru, že zmluvná vôľa vlastníka pozemku, ku ktorému sa viaže predkupné právo štátu podľa § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z. z., je obmedzená priamo zo zákona, a teda vlastníci dotknutých pozemkov sú povinní v prípade ich zamýšľaného predaja prednostne ponúknuť tieto pozemky na kúpu štátu. Podľa názoru kasačného súdu, v danom prípade nenastala absolútna neplatnosť právneho úkonu - predmetnej zmluvy o prevode nehnuteľnosti, pretože podmienky platnosti sa skúmajú vždy ku dňu uzavretia zmluvy. V čase uzavretia zmluvy neexistovala právna úprava brániaca realizácii predmetu zmluvy. Táto situácia nastala dodatočne, po uzavretí zmluvy, ale v čase pred rozhodnutím o vklade. Podľa § 31 ods. 1, druhá veta zák. č. 162/1995 Z. z. katastrálny zákon „Pri rozhodovaní o vklade prihliada okresný úrad aj na skutkové a právne skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu“. Správny orgán musí rešpektovať platný a účinný právny stav vyplývajúci i z právnych predpisov, ktoré nadobudnú účinnosť k času jeho rozhodovania, a ktoré nepravou retroaktivitou zasahujú do právneho vzťahu. Správny orgán musí rešpektovať právny stav vyplývajúci z verejnoprávnych predpisov. Kasačný súd uvedenú situáciu hodnotí ako dodatočnú právnu nemožnosť plnenia, ktorá objektívne nastala pred rozhodnutím o vklade. Zákonné predkupné právo na základe § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z. z. spôsobuje s účinkom nepravého retroaktivity dodatočnú právnu nemožnosť plnenia zmluvy o prevode nehnuteľnosti, na ktorú skutočne správny orgán rozhodujúci o návrhu na vklad je podľa § 31 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. (katastrálny zákon) povinný prihliadať. Správny orgán musí skúmať, či bol rešpektovaný § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z. z., teda či bola predmetná nehnuteľnosť prednostne ponúknutá štátu. Neprihliadnutie okresného úradu v konaní o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na existenciu predkupného práva štátu podľa § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z. z., obmedzujúceho zmluvnú vôľu povinného z tohto predkupného práva pri zamýšľanom prevode dotknutej nehnuteľnosti, ako na skutočnosť, ktorá má vplyv na povolenie vkladu, je podľa kasačného súdu v rozpore s účelom a cieľmi zákona č. 175/1999 Z. z. a porušením § 31 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. Uvedené platí aj vtedy, ak predkupné právo štátu vzniklo až po uzavretí kúpnej zmluvy, ktorá je predmetom konania o povolení vkladu, keď okresný úrad je povinný skúmať, či po uzavretí zmluvy do rozhodnutia o povolení vkladu nenastali skutkové alebo právne zmeny, ktoré by bránili vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností“.

22. K rovnakým právnym záverom v skutkovo obdobných veciach dospel dovolací súd aj v rozsudku sp. zn. 3Sžrk/2/2018 zo dňa 27.06.2018 a 10Sžrk/8/2017 z 19.06.2018. Účastníkmi konania vo veci vedenej pod sp.zn. 10 Sžrk/8/2017 boli stranami sporu žalobkyňa proti žalovanému v 1. rade Okresný úrad Nitra, žalovaný v 2. rade A. B.. Najvyšší súd v rozhodnutí uviedol, že vzhľadom na právnu podstatu predkupného práva vo všeobecnosti a účel sledovaný zákonom č. 175/1999 Z.z., ktorým je

zjednodušenie usporiadania vlastníckych vzťahov potrebných na prípravu stavieb, ktoré sú významnou investíciou z hľadiska celého hospodárstva Slovenskej republiky (vii § 1 ods. 1 zákona e. 175/1999 Z.z., dôvodová správa k zákonu e. 175/1999 Z.z., dôvodová správa k zákonu e. 154/2015 Z.z.), dospel kasaený súd k záveru, že zmluvná voľnosť vlastníka pozemku, ku ktorému sa viaže predkupné právo štátu podľa § 3 ods. 5 zákona e. 175/1999 Z.z., je obmedzená priamo zo zákona, a teda vlastníci dotknutých pozemkov sú povinní v prípade ich zamýšľaného predaja prednostne ponúknuť tieto pozemky na kúpu štátu. Iba takýto výklad § 3 ods. 5 zákona e. 175/1999 Z.z. môže byť v súlade s účelom a cieľmi zákona e. 175/1999 Z.z. Podľa názoru kasaeného súdu v danom prípade nenastala absolútna neplatnosť právneho úkonu - predmetnej zmluvy o prevode nehnuteľnosti, pretože podmienky platnosti sa skúmajú vždy ku dňu uzavretia zmluvy. V čase uzavretia zmluvy neexistovala právna úprava brániaca realizácii predmetu zmluvy. Táto situácia nastala dodatočne, po uzavretí zmluvy, ale v čase pred rozhodnutím o vklade. Podľa § 31 ods. 1 druhá veta zákona e. 162/1995 Z.z. „Pri rozhodovaní o vklade prihliada okresný úrad aj na skutkové a právne skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu“. Správny orgán musí rešpektovať platný a účinný právny stav vyplývajúci i z právnych predpisov, ktoré nadobudnú účinnosť k času jeho rozhodovania, a ktoré nepravou retroaktivitou zasahujú do právneho vzťahu. Správny orgán musí rešpektovať právny stav vyplývajúci z verejnoprávnych predpisov. Kasaený súd uvedenú situáciu hodnotí ako dodatočnú právnu nemožnosť plnenia, ktorá objektívne nastala pred rozhodnutím o vklade. Zákonné predkupné právo na základe § 3 ods. 5 zákona e. 175/1999 Z.z. spôsobuje s účinkom nepravej retroaktivity dodatočnú právnu nemožnosť plnenia zmluvy o prevode nehnuteľnosti, na ktorú skutočnosť správny orgán rozhodujúci o návrhu na vklad je podľa § 31 ods. 1 zákona e. 162/1995 Z.z. povinný prihliadať. Správny orgán bol povinný skúmať, či bol rešpektovaný § 3 ods. 5 zákona e. 175/1999 Z.z., teda či bola predmetná nehnuteľnosť prednostne ponúknutá štátu. Neprihliadnutie okresného úradu v konaní o povolenie vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na existenciu predkupného štátu podľa § 3 ods. 5 zákona e. 175/1999 Z.z., obmedzujúceho zmluvnú voľnosť povinného z tohto predkupného práva pri zamýšľanom prevode dotknutej nehnuteľnosti, ako na skutočnosť, ktorá má vplyv na povolenie vkladu, je podľa kasaeného súdu v rozpore s účelom a cieľmi zákona e. 175/1999 Z.z. a porušením § 31 ods. 1 zákona e. 162/1995 Z.z. Uvedené platí aj vtedy, ak predkupné právo štátu vzniklo až po uzavretí kúpnej zmluvy, ktorá je predmetom konania o povolení vkladu, keď okresný úrad je povinný skúmať, či po uzavretí zmluvy do rozhodnutia o povolení vkladu nenastali skutkové alebo právne zmeny, ktoré by bránili vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Na základe uvedeného dospel kasaený súd k záveru, že dôvody uvedené v proteste prokurátora sú súladné so zákonom, a preto nepochybil žalovaný správny orgán, ak podanému protestu prokurátora vyhovel.

23. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Sžrk/3/2018 zo dňa 18. mája 2018, ktorým bola prejednaná obdobná skutková a právna vec (Krajský súd v Nitre rozsudkom z 23.10.2017 zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 25.01.2016 o zamietnutí odvolania žalovaného a potvrdení rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa, ktorým protestu prokurátora vyhovel a rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností zrušil), bol publikovaný v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky e. 6/2018 na str. 67 pod e. R 54/2018. Jeho právne vety znejú: „I. Zmluvná voľnosť vlastníkov pozemkov, ku ktorým sa viaže zákoné predkupné právo štátu (§ 3 ods. 5 zákona e. 175/1999 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov), je obmedzená priamo zo zákona, a teda vlastníci dotknutých pozemkov sú povinní v prípade ich zamýšľaného predaja tieto prednostne ponúknuť na kúpu štátu. II. Neprihliadnutie katastrálneho úradu v konaní o povolenie vkladu vlastníckeho práva z kúpnej zmluvy do katastra nehnuteľností na existenciu inštitútu zákonného predkupného práva štátu, ktoré obmedzuje zmluvnú voľnosť povinného subjektu, je v rozpore s účelom a cieľmi zákona e. 175/1999 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a porušením zákona e. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov, a to i vtedy, ak predkupné právo štátu vzniklo ex lege až po uzavretí kúpnej zmluvy, ktorá je predmetom konania o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností“. Najvyšší súd uviedol, že účelom konania o návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností je kontrola dodržania zákonných podmienok pri nakladaní s nehnuteľnosťami. Zjednodušene možno povedať, že okresný úrad má vo vkladovom konaní skúmať platnosť zmluvy, zmluvnú voľnosť a oprávnenie prevodcu

naklada? s nehnuteľnosťou. Nakoľko je okresný úrad povinný zistiť presne a úplne skutkový stav veci, prihliada aj na iné skutkové a právne skutočnosti, ktoré môžu mať vplyv na povolenie vkladu. Okresný úrad posudzuje uvedené skutočnosti ku dňu vydania rozhodnutia o návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Z uvedeného vyplýva, že okresný úrad skúma, či po uzavretí zmluvy do rozhodnutia o povolení vkladu nenastali skutkové alebo právne zmeny, ktoré by bránili vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. V prejednávanej veci je sporným, či predkupné právo štátu podľa § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z. z., ktoré vzniklo po uzavretí kúpnej zmluvy, je skutočnosťou, ktorá mohla mať vplyv na povolenie vkladu. Vzhľadom na právnu podstatu predkupného práva vo všeobecnosti a účel sledovaný zákonom č. 175/1999 Z. z. dospel kasaený súd k záveru, že zmluvná voľnosť vlastníka pozemku, ku ktorému sa viaže predkupné právo štátu podľa § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z. z., je obmedzená priamo zo zákona, a teda vlastníci dotknutých pozemkov sú povinní v prípade ich zamýšľaného predaja prednostne ponúknuť tieto pozemky na kúpu štátu. Neprihliadnutie okresného úradu v konaní o povolenie vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na existenciu predkupného práva štátu podľa § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z. z., obmedzujúceho zmluvnú voľnosť povinného z tohto predkupného práva pri zamýšľanom prevode dotknutej nehnuteľnosti, ako na skutočnosť, ktorá má vplyv na povolenie vkladu, je podľa kasaeného súdu v rozpore s účelom a cieľmi zákona č. 175/1999 Z. z. a porušením § 31 ods. 1 katastrálneho zákona. Uvedené platí aj vtedy, ak predkupné právo štátu vzniklo až po uzavretí kúpnej zmluvy, ktorá je predmetom konania o povolení vkladu, keď okresný úrad je povinný skúmať, či po uzavretí zmluvy do rozhodnutia o povolení vkladu nenastali skutkové alebo právne zmeny, ktoré by bránili vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností.

24. Odvolací súd s poukazom na vyššie citované rozhodnutia sa stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie zamietajúceho žalobu z dôvodu nemožnosti plnenia a rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil. Odvolacie dôvody žalobkyne v tejto veci neboli dané. Najvyšší súd Slovenskej republiky v citovaných rozhodnutiach sa podrobne vyjadril k nemožnosti plnenia, napriek tomu žalobkyňa zostávala na svojich tvrdeniach.

25. O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 v spojení s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP. Odvolací súd preto stotožnil sa s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie jeho rozsudok ako vecne správny potvrdil. Zaoberal sa dôvodmi § 257 CSP a nezistil dôvody jeho aplikácie. Trovy vynaložené sporovou stranou v spore musia byť v príslušnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania. Ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku alebo procesná ochrana proti takému tvrdenému nároku. Účelnosť sa v zásade dá stotožniť s nevyhnutnosťou alebo právnou možnosťou vynaloženia trov spojených s ústavne zaradeným právom na právnu pomoc v zmysle čl. 47 ods. 2 ústavy a trovy právneho zastúpenia sa vo všeobecnosti za účelne vynaložené trovy považujú. Trovy potrebné na účelne vynaloženie alebo ochranu práva sa však nemôžu posudzovať ako celok, a to aj keď má sporová strana nárok na náhradu trov konania, pretože mala vo veci plný úspech, každý úkon alebo každé platenie trov treba posudzovať samostatne; to platí aj pre trovy právnej služby (m. m. II. ÚS 78/03, III. ÚS 481/2015, IV. ÚS 83/2018). Každé rozhodnutie súdu, ktorým sporovej strane neprizná náhradu trov konania, musí byť zo svojej podstaty výnimočným rozhodnutím, prijatým na základe riadneho zváženia všetkých relevantných okolností konkrétneho prípadu a na základe prísne reštriktívneho výkladu § 257 CSP a v oom obsiahnutej formulácii „dôvody hodné osobitného zreteľa“. Uvedená právna úprava priamo vychádza z predchádzajúcej právnej úpravy zakotvenej v § 150 OSP. Ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) aj zo zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Súd podľa neho nemusí zaviazť neúspešnú stranu sporu nahradiť trovy konania úspešnej strane, resp. nemusí zaviazť stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojím zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane. Dôvody hodné osobitného zreteľa ani výnimočné okolnosti zákon neuvádza ani exemplifikatívne. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnej praxi. To však neznamená, že tým vytvára priestor na celkom voľnú úvahu súdu. V zmysle dnes už ustálenej judikatúry (pozri k tomu napr. uznesenia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2MCdo/17/2009, sp. zn. 5Cdo/67/2010 a sp. zn. 3MCdo/46/2012) ustanovenie § 257 nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvoľie), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnúť. Ustanovenie § 257 CSP preto nie je možné vykladať tak, že je naoč možné prihliadnúť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania.

Strane, ktorá mala vo veci úspech, nemožno nepriznať náhradu trov podľa výnimočného ustanovenia len na základe všeobecného záveru hodnotiaceho dopad rozhodnutia o ureitom druhu nárokov. Nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k ureitému typu konania (k tomu napr. nálezy Ústavného súdu ER, sp. zn. III. ÚS 292/07 a sp. zn. I. ÚS 303/12), ale ide o prvok individualizácie, nie 3ubovôľe zo strany súdu (pozri nález Ústavného súdu ER, sp. zn. III. ÚS 727/2000). Hranice sudcovskej úvahy sú dané účelom právnej úpravy náhrady trov konania, ktorá jej nepriznanie úspešnému účastníkovi pripúšťa len ako výnimku zo všeobecného procesného princípu zodpovednosti za výsledok sporového konania (§ 255 ods. 1 CSP). Priamo z textu zákonného ustanovenia vyplýva, že súd by mal podľa neho rozhodovať iba vo výnimočných prípadoch. Zmyslom predmetného zákonného ustanovenia je, že ak súd zvolí postup podľa neho, nemôže žiadnej zo strán (ani úspešnej, ani neúspešnej) priznať náhradu trov konania. Napriek doslovnému zneniu ustanovenia § 257 CSP nepriznanie sa môže týkať všetkých trov alebo len ich easti. Zároveň platí, že základné ustanovenie o nároku na náhradu trov konania vyjadrené v § 255 CSP (zásada úspechu v konaní) nevyklučuje rôzny pomer úspechu v jednotlivých fázach konania - prvoinštančného, odvolacieho i dovolacieho, ktorý by vyústil do rozhodnutia o nároku na náhradu trov jednotlivých konaní (§ 262 ods. 1 CSP) tromi samostatnými výrokmi. Takéto rozhodnutie potom tvorí základ pre rozhodnutie súdu prvej inštancie postupom uvedeným v § 262 ods. 2 CSP. Možno preto uzavrieť, že dovolacie konanie predstavuje v tomto smere samostatnú, od ostatného konania nezávislú časť konania, eo zakladá súdu možnosť, nezávisle od celkového výsledku sporu rozhodnúť len o trovách dovolacieho konania, s prihliadnutím na úspech sporovej strany v dovolacom konaní, bez ohľadu na definitívny výsledok sporu [(takýto stav by mal následne nájsť vyjadrenie vo výroku rozhodnutia, ktorým sa konanie koneí). (k tomu pozri i uznesenie Ústavného súdu SR z 19. novembra 2019, sp. zn. I. ÚS 453/2019)].

26. Odvolací súd nezistil žiadne dôvody hodné osobitného zrete3a, pre ktoré by žalovanému úspešnému v konaní nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaný bol v odvolacom konaní úspešný, preto rozhodol tak, že má nárok na náhradu trov konania. Žalobkyoa bola úspešná v dovolacom konaní, preto jej odvolací súd priznal v zmysle zásady úspechu nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

27. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov v senáte 3:0.

Poučenie:

25Co/63/2024

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou

organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).